

## แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

### วัตถุประสงค์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ผ่อนคลายหลักเกณฑ์การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ภายใต้โครงการ FX Regulatory Framework ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้เกิดระบบนิเวศตลาดอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ (New FX Ecosystem) โดยล่าสุดได้ออกประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ 18 เมษายน 2565 (ประกาศเจ้าพนักงานฯ) เพื่อผ่อนคลายหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนเงินออกนอกประเทศ การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (Resident)<sup>1</sup> การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

เพื่อรองรับการผ่อนคลายหลักเกณฑ์ข้างต้น ธปท. ได้จัดทำ “แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ” (แนวปฏิบัติฯ) ขึ้น เพื่อชักจูงให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเป็นมาตรฐานทางปฏิบัติสำหรับธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ในการให้บริการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศกับลูกค้า<sup>2</sup> อนึ่ง ภายใต้แนวปฏิบัติฯ นี้ ธพ. อาจเรียกเอกสารหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธปท. กำหนด

### แนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติฯ ภายใต้กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนี้ แบ่งเป็น 4 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1: แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า

หมวดที่ 2: แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสาร

หลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

หมวดที่ 3: แนวทางการขาย หรือให้ถอนเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีที่น่าสงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่มีวัตถุประสงค์ใน negative list

หมวดที่ 4: แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า

### หมวดที่ 1 แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า

FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด (ในข้อ 1.4) ของลูกค้า ที่ ธพ. สามารถใช้รองรับการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศทันที (spot) และธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (hedging) ให้หมายรวมถึง

**1.1 การรับหรือจ่ายเงินกับต่างประเทศ** เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน<sup>3</sup> (negative list) เช่น

<sup>1</sup> การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระในประเทศ หมายถึง การซื้อ FX เพื่อชำระให้แก่ Resident หรือการโอน FX ในประเทศโดยผู้ชำระหรือผู้รับชำระไม่มีบัญชี FCD รองรับ (ไม่รวมถึงการโอนระหว่างบัญชี FCD)

<sup>2</sup> ลูกค้า หมายถึง ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (Resident)

<sup>3</sup> วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน (negative list) ได้แก่ (1) ซื้อขาย FX/THB และอนุพันธ์เกี่ยวกับ FX/THB กับต่างประเทศ (2) ชำระเงินเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (3) ชำระค่าทองคำที่ซื้อจากต่างประเทศโดยไม่มีกรนำเข้ามาในในประเทศ (4) ส่งเงินที่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศกู้บาทกับ Resident หรือ ธพ. ทั้งนี้ ไม่อนุญาตให้ส่งเงินจากการเป็นตัวแทนชำระเงินให้ Money transfer agent ในต่างประเทศหรือตัวแทนรับชำระคืนเงินกู้ให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

- (1) ค่าสินค้าบริการ
- (2) เงินลงทุนโดยตรง
- (3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ
- (4) เงินกู้ยืม

### 1.2 ภาระรับจ่ายกับ ธพ. เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น

- (1) เงินกู้ยืมสกุลเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง
- (2) การชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศ
- (3) การชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

### 1.3 ภาระรับหรือจ่ายเงินกับ Resident เพื่อชำระหรือรับชำระเงินตราต่างประเทศ

ภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจหรือความจำเป็นของลูกค้านักค้าที่มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ แต่ต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ใน negative list ทั้งนี้ ภาระดังกล่าวจะกำหนดราคาเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทก็ได้ เช่น

- (1) ค่าสินค้าหรือบริการ เช่น
  - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการส่งผ่านความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนในห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) ของผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า เช่น วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไฟฟ้า
  - การซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาอ้างอิงตามตลาดโลก เช่น น้ำมัน ปิโตรเคมี แร่โลหะ
  - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการตั้งราคาเป็นเงินตราต่างประเทศตามวิธีปฏิบัติสากล เช่น ค่าบริการสนามบิน
  - การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีธุรกรรมหรือสัญญาเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เช่น ค่าบริการก่อสร้างหรือซ่อมบำรุงที่ต้องนำเข้าอุปกรณ์หรือใช้ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เงินเดือนของครูโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย
- (2) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศที่เปิดในประเทศไทย (บัญชี FCD)<sup>4</sup>
- (3) กรณีอื่น ๆ เช่น
  - การออกตราสารสกุลเงินตราต่างประเทศที่มีการระดมทุนในไทย และจ่ายคืนเงินต้น/ดอกเบี้ยแก่ผู้ลงทุนเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
  - การลงทุนโดยตรงระหว่าง Resident เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
  - การจ่ายหรือรับเงินปันผลเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
  - ธุรกรรมอื่น ๆ ที่ ธพ. พิจารณาจากกระบวนการ KYB แล้วว่ามีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศหรือลูกค้านักค้ามีความจำเป็นต้องชำระเป็นเงินตราต่างประเทศ และไม่ใช่วัตถุประสงค์ใน negative list

### 1.4 ธุรกรรมตามที่กำหนด ได้แก่

- (1) Currency mismatch ของงบการเงิน ที่ต้องการแปลงสกุลเงินที่บันทึกในงบการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน (Balance sheet hedge) เช่น

<sup>4</sup> บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (บัญชี FCD) ถือเป็น FX exposure ตามที่กำหนด ซึ่งสามารถซื้อ FX forward ฝากเข้าบัญชี FCD ได้ (เพิ่มเติมจากเดิมที่ทำได้เฉพาะกรณีขาย FX forward จากเงินในบัญชี FCD)

- การจัดทางการเงินรวมกับบริษัทแม่ในต่างประเทศ (consolidated financial statement)
- การแปลงรายได้หรือรายจ่ายให้สอดคล้องกับสกุลเงินหลักที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท (functional currency) ตามงบการเงิน

(2) การแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ตัวอย่างการแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ เช่น การทำธุรกรรม Cross currency swap (CCS) แปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับรายรับในอนาคต

**1.5 ประเมินการของภาวะและธุรกรรมตามที่กำหนดข้างต้นที่ไม่ใช่ค่าทองคำ โดยไม่จำกัดระยะเวลาประมาณการ เช่น ประมาณการค่าสินค้าบริการ ประมาณการเงินลงทุนที่บอร์ดอนุมัติแล้วแต่ยังไม่มีเอกสารหลักฐาน**

ทั้งนี้ ธพ. ต้องพิจารณาการให้วงเงินธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้าให้สอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดด้วย โดยลูกค้าสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศโดยใช้ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดของกิจการในเครือ<sup>5</sup> ในประเทศมารองรับได้ด้วย

## **หมวดที่ 2 แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม<sup>6</sup> (เอกสารหลักฐาน)**

**2.1 กระบวนการ Know Your Business (KYB)** คือ กระบวนการที่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ซึ่งต้องสอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด โดยข้อมูลขั้นต่ำของลูกค้า (minimum requirement) ที่ ธพ. ควรทราบจากกระบวนการ KYB ได้แก่

- (1) ลักษณะหรือประเภทการประกอบธุรกิจ และ
- (2) ภาวะหรือความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของลูกค้า

### **2.2 ตัวอย่าง ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB**

- (1) **ลูกค้ากลุ่มที่มีวงเงิน** ถือเป็นลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว เนื่องจาก ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าจากกระบวนการให้วงเงิน เช่น วงเงินรองรับการทำธุรกรรม FX hedging และวงเงิน trade finance รองรับการทำธุรกรรมของลูกค้าที่มีการทำธุรกรรมกับต่างประเทศ (นำเข้า/ส่งออก)
- (2) **ลูกค้ากลุ่มที่ไม่มีวงเงิน** หมายถึง ลูกค้าที่ไม่มีวงเงินตามข้อ 2.2 (1) แต่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ โดย ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าตามที่กำหนดในข้อ 2.1 (1) และ 2.1 (2) จากวิธีการต่างๆ เช่น
  - (1) **กรณีลูกค้าเดิม** ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำผ่านข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าในอดีต (track record) อย่างน้อย 1 ปี หรือ

<sup>5</sup> กิจการในเครือ หมายถึง (1) กิจการแม่ กิจการย่อย และกิจการร่วม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงสาขาของกิจการแม่ กิจการย่อย หรือ กิจการร่วมด้วย หรือ (2) กิจการที่มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นหรือเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป เป็นบุคคลเดียวกัน หรือ (3) กิจการที่มีกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทเป็นชุดเดียวกัน

<sup>6</sup> เอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม หมายถึง เอกสารประกอบการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และเอกสารแสดงภาวะประกอบ underlying

(2) กรณีลูกค้าใหม่ หาก ธพ. มีกระบวนการ KYB ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีวงเงิน และมีการเรียกเอกสารหลักฐานในครั้งแรก ให้ถือว่าลูกค้าดังกล่าวผ่านกระบวนการ KYB แล้ว

### 2.3 แนวทางการทำธุรกรรมของ ธพ. กับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB

(1) การรับทำธุรกรรมกับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว

- กรณีวัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีวัตถุประสงค์ใหม่ ที่ไม่ใช่กรณีที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list ที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

อนึ่ง ในกรณีที่ ธพ. เห็นสมควร ธพ. อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบถามลูกค้าเพิ่มเติมได้ตามแต่กรณี เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธพท. กำหนด

(2) ธพ. ต้องมีการติดตาม ทบทวน ปรับปรุงข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าที่ตนให้บริการ ให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการทำธุรกรรม FX ของลูกค้าที่อาจเปลี่ยนแปลงไปภายใต้กระบวนการ KYB

ทั้งนี้ การรับทำธุรกรรมกับลูกค้า ให้ ธพ. พิจารณาจากวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ในกรณี ธพ. พบความผิดปกติเกี่ยวกับมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้า หรือการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ สามารถสอบถามหรือเรียกเอกสารหลักฐานจากลูกค้าได้เพิ่มเติมตามแต่กรณีที่เห็นสมควร

### 2.4 การยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

(1) ในกรณีที่ลูกค้า ธพ. ผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการข้อ 2.1 แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสดงเอกสารหลักฐาน อย่างไรก็ตาม สำหรับลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB ที่ทำธุรกรรมตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ต้องแสดงเอกสารหลักฐาน ดังกล่าว

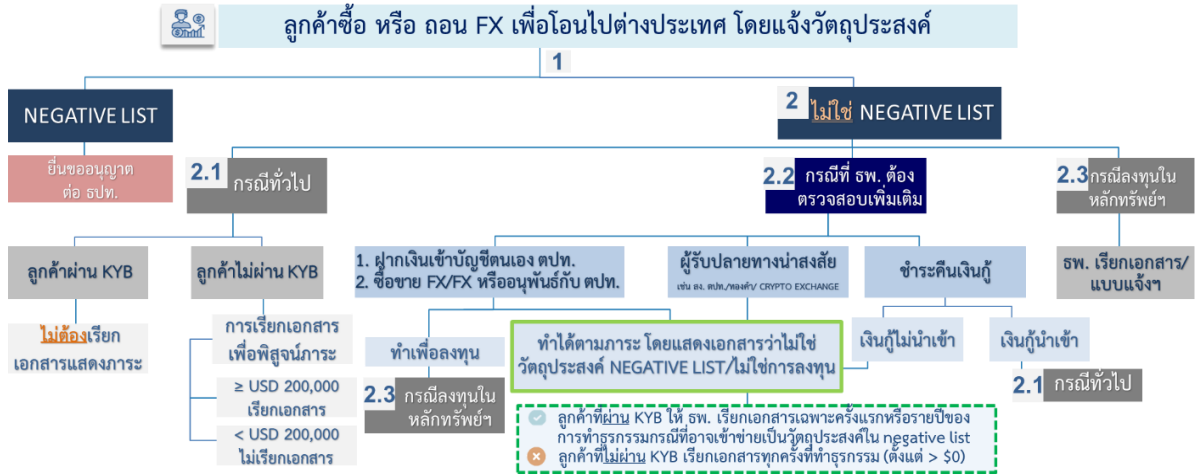
(2) ประเภทธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐาน กรณีลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB ครอบคลุมถึงธุรกรรม<sup>7</sup> ดังต่อไปนี้

- การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging)
- การซื้อเงินตราต่างประเทศ
- การถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชี FCD
- การฝากเข้าบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident baht account)
- การกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ
- การยกเว้นการนำเงินได้เงินตราต่างประเทศกลับเข้าประเทศ (repatriation) หรือไม่ขายไม่ฝาก และโอนไปชำระภาระ

<sup>7</sup> กรณีซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อฝากเข้าบัญชี FCD หรือโอนระหว่างบัญชี FCD เป็นกรณีที่ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

**หมวดที่ 3 แนวทางการขายหรือให้ถอนเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list<sup>8</sup>**

เมื่อลูกค้าต้องการซื้อหรือถอนเงินตราต่างประเทศเพื่อโอนไปต่างประเทศ ธพ. ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้



**1. เมื่อลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมแล้ว ให้ ธพ. ดำเนินการดังนี้**

1.1 กรณีวัตถุประสงค์ใน negative list ให้ลูกค้ามาขออนุญาตจาก ธพ. ก่อน ธพ. รับทำธุรกรรม

1.2 กรณีวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่ negative list ให้ ธพ. พิจารณาวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมว่าเข้าข่ายกรณี 2.1 กรณีทั่วไป 2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม หรือ 2.3 กรณีการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ (ตามภาพ) โดย ธพ. ควรมีระบบงานหรือกระบวนการภายในที่เพียงพอในการตรวจสอบ โดยสามารถใช้ดุลยนิจประกอบการพิจารณาตรวจสอบและดำเนินการอย่างดีที่สุด (best effort) เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

**2. กรณีที่วัตถุประสงค์การทำธุรกรรมของลูกค้าไม่ใช่ negative list ให้ดำเนินการตามแต่ละกรณี ดังนี้**

**2.1 กรณีทั่วไป ดำเนินการตามข้อ 2.4 ในหมวดที่ 2**

ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>ไม่เรียกเอกสารหลักฐาน</b> ทุกจำนวน                             <ul style="list-style-type: none"> <li>- การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging)</li> <li>- การซื้อเงินตราต่างประเทศ</li> <li>- การถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชี FCD</li> <li>- การฝากเข้าบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ (Non-resident baht account)</li> <li>- การกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ</li> <li>- การยกเว้นการนำเงินได้เงินตราต่างประเทศกลับเข้าประเทศ (repatriation) หรือไม่ขายไม่ฝาก และโอนไปชำระภาระ</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• น้อยกว่า 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า <b>ไม่เรียกเอกสารหลักฐาน</b></li> <li>• ตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า <b>เรียกเอกสารหลักฐาน</b></li> </ul>

<sup>8</sup> กรณีการทำธุรกรรมกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ หรือฝากเงินบาทเข้าบัญชี Non-resident Baht Account (NRB) เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ ให้นำแนวทางตามหมวดที่ 3 นี้มาปฏิบัติด้วย

## 2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติมก่อนรับทำธุรกรรมกับลูกค้า เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่ วัตถุประสงค์ใน negative list

ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม<sup>9</sup> ก่อนรับทำธุรกรรมกับลูกค้า โดย ข้อมูลขั้นต่ำที่ ธพ. ควรตรวจสอบประกอบด้วย 1) การตรวจสอบผู้รับปลายทาง (end beneficiary) ที่น่าสงสัยว่าอาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list เช่น crypto exchange บริษัททองคำ สถาบันการเงินในต่างประเทศ และ 2) การตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่าไม่ได้เป็นการทำเพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list

แนวทางดำเนินการในแต่ละกรณีมีดังนี้

### (1) การฝากเข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของต้นในต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือรอลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีเพื่อชำระภาระหรือรอชำระภาระที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ เช่น ค่าสินค้าบริการ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่ธุรกรรมที่เป็น negative list และให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

### (2) การชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศหรือชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือรอลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน
  - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศที่ทำเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging) ซึ่งไม่รวมอนุพันธ์ที่อ้างอิงราคาทองคำ<sup>10</sup> เช่น ชำระเงินจากการป้องกันความเสี่ยงราคาสินค้าโภคภัณฑ์กับคู่สัญญาในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่แสดงความเสี่ยงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์
  - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงว่ามีภาระผูกพันที่ต้องชำระเป็นเงินสด FX

(3) การโอนเงินให้แก่ผู้รับเงินปลายทางที่น่าสงสัย (end beneficiary) เช่น บริษัท crypto exchange บริษัททองคำ และสถาบันการเงินในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ โดยหากพิจารณาแล้วไม่ใช่การทำธุรกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list และให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

### (4) การชำระคินเงินกู้

- กรณีเงินกู้ไม่นำเข้า การชำระคินต้นเงินกู้จากต่างประเทศที่ไม่ได้นำเข้าประเทศ และดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้อง ให้ ธพ. เรียก (1) เอกสารหลักฐานแสดงรายละเอียดการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ และ (2) เอกสารหลักฐานการนำเงินไปชำระภาระในต่างประเทศเพื่อยืนยันว่าลูกค้าไม่ได้

<sup>9</sup> อ้างอิงการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรมการโอนเงินตราต่างประเทศ เผยแพร่โดยสมาคมธนาคารไทย และสมาคมธนาคารนานาชาติ

<sup>10</sup> อ้างอิงตามข้อ 47/2 ของประกาศเจ้าพนักงานฯ

นำเงินกู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list หรือสำเนาแบบคำขอ ยกเว้น/ผ่อนผัน การ จัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ (สามารถใช้หลักฐานการรายงาน Export Payment Exemption (EPE) จาก DMS ได้) โดยกรณีชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้แสดงเอกสารหลักฐานเรียกเก็บเงินค่าดอกเบี้ย หรือเอกสารแสดงการคำนวณดอกเบี้ยด้วย

- กรณีเงินกู้นำเข้า ให้ ธพ. ดำเนินการตามกรณีทั่วไปในข้อ 2.1 ในหมวดนี้

สำหรับแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็น วัตถุประสงค์ใน negative list ให้ ธพ. ดำเนินการโดยพิจารณาจากกลุ่มลูกค้าว่าเป็นกลุ่มลูกค้าที่ผ่าน กระบวนการ KYB แล้วหรือไม่ โดยมีแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐาน ดังนี้

- หากลูกค้าผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการที่ ธพ. กำหนดแล้ว ไม่ว่าจะ เป็น วัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB หรือวัตถุประสงค์ใหม่ ให้ ธพ. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเฉพาะ ครั้งแรกหรือรายปีของการทำธุรกรรมกรณีที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list ทั้งนี้ ใน การทำธุรกรรมครั้งต่อ ๆ ไปที่เป็นวัตถุประสงค์เดิมที่ได้ตรวจสอบแล้วว่าไม่ใช่ negative list ธพ. สามารถยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานได้
- กรณีลูกค้าไม่ผ่านกระบวนการ KYB ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุก จำนวน เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ใน negative list

แนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ใน negative list (มีขั้นตอนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีทั่วไปตามข้อ 2.1)	
ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานเฉพาะครั้งแรกหรือ รายปีของการทำธุรกรรมกรณีที่อาจเข้าข่ายเป็น วัตถุประสงค์ใน negative list	เรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุกจำนวน
<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชี ตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชี ตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. สามารถยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานได้ - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน	<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองใน ต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองใน ต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือ ฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียก เอกสารหลักฐาน

**2.3 กรณีการส่งเงินไปลงทุนในตราสารในต่างประเทศ หรืออนุพันธ์** ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน ดังนี้

**2.3.1 กรณีผู้ลงทุน**<sup>11</sup> ให้เรียกแบบรับทราบการแจ้งความประสงค์การลงทุนในตราสารในต่างประเทศ และอนุพันธ์ที่ออกโดยเจ้าพนักงาน เป็นรายครั้งหรือรายปี ทั้งนี้ กรณีผู้ลงทุนที่เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท อาจเรียกเอกสารหลักฐานแสดงการเป็นผู้ลงทุนดังกล่าวเพิ่มเติมได้ เช่น งบการเงินปีล่าสุด

### 2.3.2 กรณีบุคคลรายย่อย

(1) กรณีลงทุนโดยไม่ผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกแบบรับทราบการแจ้งความประสงค์ การลงทุนในตราสารในต่างประเทศและอนุพันธ์ที่ออกให้โดยเจ้าพนักงาน เป็นรายครั้งหรือรายปี

(2) กรณีลงทุนผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกหนังสือรับรองของตัวแทนการลงทุน ซึ่งรับรองว่าการซื้อ แลกเปลี่ยน หรือถอนเงินตราต่างประเทศเป็นไปเพื่อการลงทุนหรือทำธุรกรรมผ่านตัวแทนการลงทุน เป็นรายครั้งหรือรายปี

กรณีที่ตัวแทนการลงทุนเป็นผู้ซื้อ หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแทนผู้ลงทุนหรือบุคคลรายย่อย ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารหลักฐานที่แสดงว่าการซื้อหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดังกล่าวเป็นไปเพื่อการลงทุนแทนผู้ลงทุนหรือบุคคลรายย่อย

ทั้งนี้ ธพ. อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบถามลูกค้าเพิ่มเติมได้ตามแต่กรณีที่เหมาะสม ควร เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธพท. กำหนด

## **หมวดที่ 4 แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า**

เนื่องจากการผ่อนคลายครั้งนี้ลูกค้าสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศได้อย่างกว้างขวางขึ้นมาก จึงขอความร่วมมือให้ ธพ. ให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้คำแนะนำลูกค้าในการทยอยเข้าทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ สำหรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศที่มีมูลค่าสูง เพื่อลดผลกระทบต่อตลาด และเพื่อให้ลูกค้ารวมทั้งผู้ร่วมตลาดได้ประโยชน์จากการผ่อนคลายในครั้งนี้ยิ่งขึ้น

<sup>11</sup> “ผู้ลงทุน” ได้แก่ (1) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2) สำนักงานประกันสังคม (3) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (4) กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล) (5) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พุทธศักราช 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (6) บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย (7) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง (8) นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท (9) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (10) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตามพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม